

ABONAMENTUL:
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

GAZETA TRANSILVÂNIEI

REDACŢIA
ŞI ADMINISTRAŢIA
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la admini-
straŢie. Preţul după tarife
şi învoială.

Manuscrisele nu se în-
napoiază.

TELEFON Nr. 236

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Chestiunea română.

Autonomia Transilvaniei.

V.

De sigur motive de cea mai ponderoasă importanță a îndemnat partidul nostru național ca să ia în programul național ca punct prim, autonomia Transilvaniei. În cadrele unei autonomii orice națiune se poate dezvolta mai liber și-și poate păstra și conserva mai cu succes caracterul propriu național.

Transilvania fusese până la 1865 totdeauna autonomă și pe diploma leopoldină, prin care s-a aranjat din partea Habsburgilor situația de drept public a Marelui principat, juraseră 8 împărați habsburgici. Actualul Francisc Iosif I-ul în cuvântul solemn pe care l-a adresat și în românește dietei Transilvane convocate în baza unui *regulament provizoriu* și ținute la 1863 cu ocaziunea deschiderii acesteia a promis respectarea diplomei leopoldine.

Ba acesta a promis și emiterea unei alte Diplome solenne prin care va asigura și mai temeinic autonomia Transilvaniei în temeiul *egalității îndreptății a popoarelor* cari locuiesc aici.

Capriciile ungurești însă au învins. Cu tot modul ilegal în care s-a făcut *uniunea*, actualul împărat dela care se aștepta *Diploma solennă*, a sancționat această uniune și astfel răsfățării descendenței ai lui Arpad și-au văzut împlinit un vis, pe care numai norocul li l-a putut înfăptui.

Lipsiți cum suntem noi Români de un trecut politic, nu ne mirăm, dacă între noi se găsesc și oameni, cari trec peste punctul prim din program ca peste ceva fără importanță și cari nu s'ar sfii ca de dragul „păcii” să jertfească acest postulat.

Cât de puțin sunt în clar acești oameni cu elementele cari constituiesc esența conservării și afirmării unei națiuni!

Cine ar putea nega că noi Români numai în cadrele unui organism autonom ne-am putea păstra intactă naționalitatea și ne-am putea afirma așa cum dorim noi culturaliște, economicește și politicește?!

Drept contraargument împotriva autonomiei Transilvaniei se aduce din partea unora și în deosebi din partea Românilor din Ungaria propriu zisă și faptul, că o astfel de Autonomie ar rupe pe Români în două și le-ar slăbi astfel complexul de energie.

Nimic mai fals. O Transilvanie autonomă ar însemna pentru întreg neamul românesc din Ungaria o forță indiscutabilă, care ar putea lupta cu mai multe și mai serioase șanse de răștit pentru emanciparea politică a *tuturor* Românilor.

Pentru *autonomia națională* să luptăm noi, spun mulți. Foarte bine. Asta am susținut-o și noi și vom fi în totdeauna pionierii acestei lupte.

Dar nu înțeleg de ce am renunța noi la autonomia Transilvaniei, când încă n'avem șanse de autonomie națională. Nu înțeleg de ce am renunța la o *instituție* pentru o *idee*, care numai după îndelungate discuții, convingeri și lupte și numai prin contribuirea mai multor și mai puternici factori va putea lua ființă?!

Un drept pe care l'ai avut și care ți-s'a luat prin forță îl poți recăștiga cu mult mai ușor sau cel puțin ai mai mulți șanși de izbândă. Transilvania a fost veacuri de rând autonomă, această autonomie i-s'a luat fără consimțământul majorității populației, Români nici odată n'au voit să știe de uniune, la 1848, ca și mai târziu la 1865 și totdeauna ei au protestat împotriva confiscării unui drept, care se ținea și de ei.

Câtă valoare a avut pentru noi Români autonomia Transilvaniei se poate constata și din faptul, că în scurtul timp de redeșteptare politică, Români din Transilvania au purtat o luptă destul de frumoasă pentru emanciparea completă politică a tuturor Românilor.

Și tot dela Români din Transilvania pornise și marea idee a organizării tuturor Românilor din Monarhie (Transilvania, Ungaria și Bucovina) pe bază de federație. Și Șaguna care pornise această acțiune

după marea adunare de pe Câmpul Libertății avea toate șansele de răștită, dacă evenimentele ce au urmat nu ar fi curmat aceste frumoase osteneți.

Nu putem deci în destul condamna pe aceia, cari cu ușurință trec peste postulatul prim din programul nostru național și mai ales fără o aprobare a conferinței naționale, forul suprem chemat să hotărască ce respectăm și ce nu din program. Asupra unui astfel de punct, în care noi vedem o chezișie a ființei noastre naționale peste tot nici nu putem admite o tăgăuire.

Noi suntem însă și foarte ciudați. Așteptăm ca să ne cadă totul mură în gură. Ne speriem foarte repede de asprimea cutărui cicoș, care sbrânăe din pînțeni.

Fără să căutăm să ne convințem și fără să fi încercat să dăm piept cu greutățile, decepționăm deja dela început, piedecile ni-se par neinvincibile, devenim fricoși, lași, ba mai și circumspecți și începem să filozofăm, că asta-i o copilărie, că postulatul ăsta e inoportun, că ne stricăm cu cei cari vreau în mod „sincer” „pacea” cu noi etc. O groază de sofisme, câte numai cel mai pedant solist poate produce.

Eroii își au însă moștenitorii lor. Dacă astăzi atâți „filozofi”, atâți circumspecți și atâția lași ignorează un postulat, pentru care încă nici nu s'a dat o luptă serioasă, mai sunt încă oameni, în cari n'a pierit cinstea și dragostea față de un neam, care merită mai mult decât fărimiturile înmuțate în otravă

Camera. Ședința de ieri a camerei a fost înaltă. Ocaziția a absentat. S'a primit în a treia citire proiectele pentru contingentul de recruți.

S'a discutat apoi proiectul despre ajutoarele date celor păgubiți prin exunțări și s'a votat. Din acest prilej ministrul de agricultură bar. Ghillány s'a făcut cunoscut camerei măsurile luate pentru ajutorarea locuitorilor în ținuturile exundate.

Ședința s'a terminat la orele 12. Pentru ședința de azi s'au pus la ordinea zilei peștile și alegerea deputaților croați în secți.

Sâmbătă va face contele Bethen István interpelația anunțată în chestia

pactului româno-maghiar și se crede, că prim ministrul Tisza va răspunde înediat.

Partidul poporal german c.ătră contele Tisza.

O scrisoare deschisă.

Timișoara, 28 Ian. 1913.

Tratativele inițiate de contele Tisza pentru a lungea o pace cu Români au produs o viață mișcare și în sânul conducătorilor partidului poporal german din sudul Ungariei Zilele trecute s-au întrunit aici membrii comitetului executiv al acestui partid și după o temeinică de batere au dat publicității prin zărele partidului o scrisoare des lăsată, adresată contelui Tisza.

Porand dela răspunsul dat de contele Tisza la cunoscuta interpelare a contelui Apponyi, în care contele Tisza a scos la iveală în mod egiogios patriotismul elementului german din Ungaria, se face în scrisoarea deschisă mai întâi constatarea justă că, dacă statul ungar ar respecta sau ar fi respectat drepturile și libertățile popoarelor nemaghiare și cu deosebire dreptul lor de a-și dezvolta propria cultură și dacă statul și ar fi împlinit datorințele sale legale, ar deveni fără obiect tratativele actuale ale contelui Tisza. Apoi continuă:

Noi recunoaștem înasemenea corectitatea concepției Escelenței Voastre. ca unul din cele mai importante scopuri practice ale politicii naționale maghiare să consistă în a ajunge acel ideal ca fiecare cetățean al țării, fără deosebire de limbă și rasă, să aparțină cu același patriotism și cu același triumf patriei ungare; această condiție condiționează însă, ca punctul de vedere al Esc. V. despre deplina egalitate de drepturi să nu fie numai fixat ci să fie și de fapt executat, ceea ce de ocamdată însă nu este cazul.

În astfel de împrejurări este explorabilă nemulțumirea nu numai a Românilor, ci a tuturor celorlalte naționalități nemaghiare, prin urmare și a Germanilor din Ungaria. Că poporul german — scu de tot puțin și neînsemnat excepții (!) — s'a încorporat în deplină armonie în cadrele politice naționale maghiare și că la sudul Ungariei el ar forma chiar una din cele mai puternice coloane ale acestei politici, aceasta trebuie s'o considerăm numai ca un adevăr de jumătate, ca

un adevăr condiționat. E fără îndoială, că noi Germanii, în ce ne privește iubirea de patrie și fidelitatea noastră cătră stat, nu ne lășăm întrecuți de concăștenii noștri maghiari. Dacă însă Esc. Voastră sunteți de părere, că germanismul din Ungaria, jertfindu se, consimte fără doar și poate cu acea politică de maghiarizare, care fire nec s'ar o înțelegeră cu Români, atunci Esc. Voastră vă aflați într-o grea sinuagiere.

Nu mai puțin ca slavii și Români ținem și noi la individualitatea noastră națională, la rassa noastră specifică și nu suntem de loc învoiați de-a servi altora de îngrășământ cultural. (Kulturdünger). Acest punct de vedere al nostru este absolut compatibil cu unitatea statului, ba este chiar garantat prin legii Tocmai ca și la Esc. V. este la noi conștiința rasei atât de puternică, încât noi, tocmai ca și Esc. V. nu ne putem imagina un sentiment de cetățean al statului, care s'ar putea manifesta în sufletul nostru cu suprimarea și spre paguba sentimentului de rassa.

În toate statele poliglote formarea partidelor politice după clase și naționalități, precum și după clase și confesiuni, este un procedeu de tat natural, prin urmare este și la noi natural și admisibil. Pe baza acestui drept natural de cetățean al statului, care foarte des ni se știrbește, caută și partidul german poporal să-și asigure drepturile naționale și caracterul specific de rassa al conaționalilor săi. Că de fapt noi am forma numai o excepție de tot mică și neînsemnată între cele 2/3 milioane Germani din Ungaria și ca concepția noastră n-o împărtășesc neamurate s'fioșe germane, credem noi a ști mai bine decât Escelența Voastră.

Noi dorim ca și Esc. V. rezolvirea atât de urgentă a problemei naționale așilor, pentru ca s'întindă de rassa, conștință a originii noastre să fie adus în armonie cu conștiința de cetățean al statului și ca mult dorita pace să se înăptuiască. Aceasta nu depinde însă dela noi, cari în totdeauna am stat gata pentru aceasta, ci dela împărtășirea și executarea legilor de cătră puterea statului

Noi am însoțit tratativele Esc. V. cu conducătorii poporului român din Ungaria, — pe cari le-am considerat drept împlinirea unei datorințe patriotice, — cu simpatie și recunoștință. Aceasta din motive, că postulatele cetățenilor nemaghiari, respective ale naționalității nemaghiare, sunt în principii identice și fiindcă — chiar și din punctul de vedere al egalității tradiționale de drepturi, atât de mult accentuată de Esc. V. — este o imposibilitate politică și morală a face conștința unei națiuni, adică unui număr înunit de cetățeni ungari egal îndreptățiți, mai corect zis a le da acestora puința să exercite drepturi

Scrisoare din Viena.

— Ianuarie 1914.

— *Napoleon își ia rămas bun dela soția sa. — Manifestații românești în Viena. — Tango și elementul erotic în modă și literatură.* —

Zăpada cădea încet și lumina vîrnelor îmbrăca în scilpuri de diamant fulgii ușori și molatici.

Automobile elegante și trăsuri luxoase duceau tot ce are mai ales acest oraș al bogățiilor, la marele bal al capitalei imperiului austriac. Pe lângă mine trecea o trăsură dela Curte și în penumbra trăsuriu deslușii silueta unei femei. Fără să-mi dau seama imi veni în minte o stă arhiducesă din casa de Habsburg, care colo departe în orașul minunat de pe malurile Senei, acum 100 de ani își luă rămas bun pentru totdeauna dela soțului ei, dela copilul unui biet advocat în Corsica, ea, mărădita mândrilor Habsburgici.

În 23 Ianuarie 1814 în sala Tronului erau adunați toți mareașali Curții și ofițerii gardei naționale. Napoleon veni aducând pe soția sa, Maria Luiza și pe copilul lui, micul rege al Romei, care abia număra 2 ani. În sală domnea o liniște adâncă sărbătorească. Leul războaielor, fața Franței și copilul răsfățat al norocului, cu capul desco-

perit, cu-o emoție surprinzătoare și cu vocea adânc mișcată își începu vorbirea: «Dusmanul a ocupat o parte a Franței. Eu mă grăbesc în fruntea oștirii și sper, ca cu ajutorul lui Dumnezeu și prin vitejia soldaților mei să-i alung peste granițele țării noastre. Eu mă duc cu încredere și vă las sub paza voastră, ce am mai scump pe lume pe soția mea și pe copilul meu». Principele Conegliano îi răspunse:

«Pleacă, Sire, pleacă în liniște! Cu puterea armelor Tale, cu mărirea genului Tău se'npreună mândria noastră națională. Ne ai scăpat Franța de 15 ani, o să ne-o scapi și acum». Napoleon își îmbrățișă soția mișcat până la lacrimi pare-că prezimțind catastrofa.

Împărăteasa începu să plângă și micul rege al Romei începu să zbiere, văzând întristarea mamei lui.

O adâncă emoție apăsa sufletele tuturor și sub povara ei toți tăcură, o liniște adâncă, răcoritoare de suflete. Apoi izbucniră în strigăte furtunoase:

«Vive l'empereur». În pași solenni plecă Napoleon din sală. El își vedea soția și copilul pentru cea din urmă dată. Și-a luat rădăo pentru totdeauna de la ei.

În preseara anului nou a fost revelionul societății «România Jună». S'a petrecut bine. Afară de membrii colo-

niel românești au luat parte mulți străini și gazetele nemțești aduc laude membrilor societății, căci au știut să aranjeze o petrecere atât de animată.

Când scriu aceste rânduri, imi vine în minte involuntar, studențimea noastră din Budapesta. Societatea românească din Viena primește pe studenții universitari cu brațele deschise în familiile lor. Le aranjază «serate de popice». Ia parte la serbările ba chiar la ședințele «României Jună». Și face bine. Întâi fiindcă îi învață puțină cultură socială și fără îndoială noi Români avem lipsă și de aceasta. Al doilea le dă ocazie să-și petreacă românește și să se simtă și aici mai acasă. Dar ce fac «cei din Pesta»? Lor cine le aranjază «serate de popice»? Cine se interesează de ei? Duar când și când de se mai abate câte-un sfat. Și tocmai acolo ar fi lipsă de aceasta în Pesta, unde se recrutează români crescuți în școlii ungurești, îndopați cu cultură ungurească, cari știu și se extiazie în focul unui ciardaș, ca cel mai neaoș ungar de pe pustă.

N-ar fi o operă frumoasă, ca pe aceștia să-i adune colonia românească din B-pesta (ori câtă e) să le arate că și noi știm să ne petrecem românește, știm vorbi frumos românește și dansa românește?

Tango e un dans, ca tot dansul,

la unii le place la alții nu, după gust. Mie însă imi face impresia unei epifonii, care se întinde din ce în ce, cu toată anatema Vaticanului, cu toate ord naționale ministrilor de război și ale metropoliților și cu toată oprimărea împăratului Wilhelm, Istoria le scurta. Ma acum vreo 4-5 ani în Paris, unde se joacă dansurile tuturor popoarelor, fu adus din Brazilia și tango. Și floacă s'a găsit cel mai potrivit pentru provocarea instinctelor animalelor omenești, și-a început cariera glorioasă în locurile de petrecere și în tavernele Parisului. De acta trecut în marș triumfal a departe, a bătut la porțile aristocrației, lachei în livrele au rite i au deschis ușa și l-au condus pe treptele de maronă în saloanele pompoase. Astăzi: inteligență, meserie și gustuși toți joacă Tango. Se fac serate de Tango, «coravate tango», «b-roni tango», «egiere tango», «ghete tango», «cloropi tango», se bea «ceai tango» se mănâncă «bo rbane tango» și prăjituri tango așa că ț-eo frică, că într-o bună zi te trez-ști îmbrăcat tango. Boala aceasta hipocrișă a trecut și la noi, spatical popor del-poalele Carpaților. N'ași vorbi de el, dacă la o petrecere din Br... domni și domnișoarele nu știau să joace hora și alte jocuri naționale. Ce vroii? Ne trebuie... Tango. Și mâine poimâne ne-om trezi și noi cu... «opiaci tango» și cu «mămălișă tango».

De altfel, elementul erotic îl vedem mai pronunțat ca ori cânduț în modă, în literatură peste tot. Moda de astăzi stă cu totul sub efectul mișcărilor sexuale. A-um zeca ani lumea s'ar fi scanda zăd de decolțajul exagerat, în care apar a-tazi d-mie la baluri. Amintesc în treacăt, că coșoanulul garziioanei din Pesta a oprit ca femeile ofițerilor din garnizoană să a-pară prea decolțate la baluri.

În literatură elementul erotic devine din ce în ce mai destrăbălat. Și ca să rămân la literatura noastră în «lacar» d. e. și în a-te reviste, în volum le de poezii al navilor flibusti, chiar în zărele cotidiene găsim poezii în cari se cântă «clorapi de mătase», «pulpe raudatru» și «picioroșe diafane». Poate pentru Franței, cari au tradiții literare așa de bogate și vechi și cari poate s'au saturat de plăcere «subite», poate că acolo literatura aceea să aibă vre-un rost, pentru noi însă, pentru literatura noastră așa de iragada care și acum se clătia în atâtea direcții astfel de produse literare sunt pe icul ase, ele ne învenineză sufletul și ne infectează atmosfera. Tot așa și cu Tango. D-șoarele și tinerii noștri, desigur, că pot găsi o altă ocupație mai nobilă și mai frumoasă decât să joace acest dans. ne-potrivot pentru omul cult.

A. Neguș.

legale existente, cari în același timp să fie oprite unei alte naționalități. Aceasta ar fi de-a dreptul o negare a statului modern de drept, de care vrea să fie doar considerat statul ungar.

Dacă va succede Esc. V., să scuture cătușele unei idiosincrasii naționale înguste și preocupate și să restabilească pacea și armonia între popoarele patriei noastre poliglote pe unica bază posibilă a deplinei egalități și pe lângă asigurarea deplină a unității statului, pentru a cărei înfăptuire trebuie însă căutată o altă cale decât cea de până acum — atunci nu veți câștiga numai simpatia deja pierdută a lumii civilizate față de Maghiari, nu veți câștiga numai națiunii ungare politice unitare în cadrele monarhiei o importanță mai mare europeană, ci veți crea și dezvoltări culturale a milioanele concetățenilor d-voastră o bază puternică și le veți câștiga mulțumita lor nerperitoare: ve-ți crea o țară fericită!

Pactul româno-maghiar.

Dintre țirile de azi ivite în jurul pactului româno-maghiar sunt de remarcate declarațiile contelui Apponyi, publicate în „A Nap“ și în alte ziare. Ele ne prezintă pe Apponyi din o parte foarte slabă, ca conducător politic și fost ministru. Din cele spuse de Apponyi se vede, că acest om e lipsit cu totul de simțul realității și în planurile sale e condus de idei fantastice și nepractice.

Despre aceasta Apponyi a dat o clasică dovadă, când a conceput legea școlară care împiedecă răspândirea culturii, în loc să o promoveze. A făcut-o la masa verde, fără experiență practică școlară. Acum dă iarăși o asemenea dovadă

Ce zice Apponyi?

Din cauză, că să face un adevărat pact, o înțelegere bilaterală. (S-ar putea altcum, de Apponyi?) și din cauză, că pactul înseamnă numai o pauză a agitației naționaliste și nu cossarea ei definitivă, Apponyi consideră pactul de foarte periculos.

Dar în afară de aceasta Apponyi susține, că Tisza a făcut o mare greșală politică prin inițierea tratativelor. Știți pentru- ce? Pentru că Tisza stă de vorbă cu acela dintre Români, cari sunt în contrarietate cu punctul de vedere al statului. Acestora voeste să le facă concesii, să le ridice prestigiul și desconsideră pe acela, cari au fost și până acum loiali față de statul maghiar.

Poftiți cunoștință și judecați de bărbat de stat, cum e considerat Apponyi! Dar nu știu dănsul, că Tisza a cercat împăciuirea cu Mangra și alți Români, loiali față de stat și n-au ajuns la nimic? Cauza a fost că acești oameni loiali, stau izolați în mijlocul poporului român, sunt disprețuiți și n-au nici o influință asupra maselor. Cu aceștia să se facă pactul? Cu 5-6 oameni, desconsiderați de al lor? Frumoașă rețetă dă Apponyi. Dintre bărbaii de stat unguri poate singur Tisza a priceput, că în chestia unei înțelegeri cu Românii trebuie să inițieze tratative cu acela, cari reprezintă în cdevăr poporul român, doleanțele și aspirațiile lui. Astfel a luat Tisza calea corectă în această chestiune, fără privire la succesul ori eșuarea pactului.

Considerând aceste să nu ne mirăm, dacă în declarațiile lui mai de parte Apponyi vede căl verzi pe păreți, vorbind despre »amestecul moral« al României în tratative și susținând absurditatea, că prin acordarea de concesii Românilor »Ungaria e dejosită« și alte bazaconii apponyis'e.

Proteste.

Șovinștii încarnați nu încetă a atăta publicul contra pactului. Pun la cale proteste prin societăți, unele nu prea ilustre, abia cunoscute. Iar celelalte culturale, cari își în de datorință să-și bage năsul unde nu le fierbe oala, în politică. Astfel a protestat »Societatea Carpatină ardeleană« din Cluj. Protestul și l-a bazat pe ficțiune, că »românia noastră nu are nici un titlu de drept istoric, ca pe pământul Ardealului să cultive aspirații naționale«. A ridicat protest apoi societatea Kossuth din Cluj, al cărei prezident de onoare eșe Dr. Apáthy. În fine mai mulți unguri din Székelyhodos și împrejurime (ju-

dețul Murăș-Turda) au adresat lui Khuen-Héderváry o petiție, în care îl solicitează să împedecă încheierea pactului cu Românii.

Din loc competent suntem autorizați a declara, că comunicatul recent din „Keleti Ertesítő“, în care se spune că declarațiunile fostului ministru Filipescu ar fi produs în cercurile Românilor din Ungaria o senzație neplăcută etc., nu a emanat din sinul comitetului partidului național și că e absolut străin de cercurile conducătorilor noștri politici.

Aceasta am constatat-o dealtfel și noi în nrul de ieri al ziarului, în care am reprodus acel comunicat apocrif și suspect.

Ș-ul 14. Telegrama din Viena ne anunță că deputații cehi agrarieni continuă obstrucția tehnică în »Reichsrat«. Încet e schis ca debaterile parlamentare să i-a un mers normal. De rezolvirea parlamentară a bugetului riei vorbă nu mai poate fi. Din cauza aceasta prim-ministrul Stürgkh s'a hotărât să amâne ședințele parlamentului și să pună în aplicare Ș-ul 14 pentru a putea face față necesităților financiare ale țării.

Cronica Externă.

Evenimente din Anglia: Retragerea din politică a lui I. Chamberlain. — Războiul civil din Africa engleză.

II.

Anglerea este țara cea dintâi în lume care — înaintea revoluției americane din 1777 și a celei franceze din 1789 — și-a cucerit libertățile publice și politice. Pe când toate statele Europei au trecut în tot timpul secolului al XIX-lea printr-o perioadă de ebuciu, când feudalismul medieval a dispărut în fața forțelor democratice, când revoluțiile s'au deslănțuit pretutindeni pe continent, aducând odată cu principiile de dreptate și libertate unitatea națională a marilor națiuni, numai Anglia a stat liniștită. Încă din secolul al XII-lea poporul englez începe lupte pentru cucerirea libertății. În secolul următor printr-o celebră chartă câpăta libertatea individuală. În secolul al XVII-lea și al XVIII-lea Anglia te-a printr-o adevărată perioadă revoluționară. Atunci regalitatea a fost zdrocnită, atunci s'au proclamat marile principii ale drepturilor omului — pentru cari în Franța între 1789—1795 s'a vărsat atâta sânge — de atunci începe evoluția metodică, fără excese a poporului englez. Atunci lorzi stăpânitori ai nefărășitelor latifundii începură a renunța la privilegiile lor, de atunci Anglerea devine un stat de ordine și de progres, în cari tradițiile au putere de lege. În tot timpul secolului XIX-lea Anglia a fost obiectul de admirație al tuturilor statelor de pe continent.

Activitatea politică îndrăznească, din punctul de vedere democrat a actualului guvern radical condus de Asquith este încă o dovadă a superioriei mentalității politice a conducătorilor statului englez. Acest guvern a realizat în puțin timp reforme în adevăr revoluționare: a micșorat considerabil atât puterile lorzilor, desființând dreptul de veto pe care-l aveau în aristocrația lor adunare; a pregătit autonomia Irlandei, reformă care a săngerat viața publică a Angliei în cel din urmă 50 ani, făcându-se prin aceasta un act de dreptate națiunii irlandeze, care, acordându-i-se autonomie, se va putea dezvolta în mod liber și-și va putea redeschide parlamentul din Dublin, închis de englezi prin forță acum aproape 200 de ani; Lloyd George, ministrul de finanțe, a anunțat o mare reformă agrară, care urmărind exproprierea marilor latifundii ale lorzilor, va schimba cu totul fundamentul actualului regim al proprietății funciare. Și nu trebuie uitat că tot în Anglia sub actualul guvern s'a mențostat în mod oficial dorința de păcism prin diminuarea cheltuielilor pentru înarmări, cari se căușesc toate forțele naționale. Acest gest făcut în anul când în Baicani s'a vărsat atâta sânge, când deasupra Europei sabia lui Damocles atârnată de un fir de ață, amenința să cadă pentru a deslănțui cel mai crud și mai săngeros război, este nu numai glasul sincer al unui ministru conștient care vede că marile cheltuieli militare devin o sarcină prea grea pentru popor, ci poate și semnul de pace generală în Europa.

Tot grație mentalității acestuia a oamenilor politici englezi și mai ales a radicalilor, s'a putut statornic în Transvaal cucerit între 1899—1901

prin ambițiile imperialiste ale lui Chamberlain un regim autonom. Astfel după câțiva ani dela încheierea păcii între Englezi și buri, Transvaalul a fost spectacolul împăcării definitive între învinși și învingători.

Debutul îmbrucător al buneilor relații dintre învinși și învingători de odinioară a fost desmintit în mod tragic săptămânile trecute și chiar a s' runcinat renumele de țară de ordine și de progres, sub care e cunoscută Anglia.

Colonile engleze din Africa de sud și în mod special Transvaalul, au fost săptămânile trecute în plină efervescență de război civil. Evenimentele grave cari s'au desfășurat au atras iarăși atenția lumii asupra micului popor bur, ca și eroica lui rezistență de odinioară contra colosului britanic.

Azi însă nu mai era în luptă micul popor de viteji care-și apăra țara și moșia în contra cotropitorilor, ci de-o parte populația mineră care estrage din fundul pământului aur și diamante, murcitorimea dela căile ferate și indus riaz particulară — întreaga populație muncitoare a Transvaalului, — iar de alta, o armată de 70.000 de soldați englezi și milițiile naționale ale Transvaalului mobilizate contra grevei generale proclamată de întreaga muncitorime a Transvaalului. Această grevă generală a fost provocată de o grevă a minerilor cărora li se respinsese de companiile engleze o mică ridicare de salarii. Generalul Botha care cu zece ani în urmă a condus cu atâta dibăcie în fruntea întregii populații, apărarea națională, organizând cea minurată rezistență care a atras admirația lumii întregi, acum comanda armata bur engleză pentru a înfrânge greva și a asigura englezilor liniștita exploatare a minelor bogate. El a arstat sute de muncitori — camarazii lui de arme de odinioară, cari apăraseră patria contra străinilor cotropitori, el a instituit curtea marțială. Muncitorimea în fața forței brutale a renunțat la rezistența care și-o propusese și umiliți au reintrat iarăși în fundul pământului pentru ea sub veșnica amenințare a grizonului omrător să continue a scoate aur, diamante, cărbuni pentru companie engleză.

Viața normală a relnceput în fosta liberă republică a vitejilor buri. Dar acei umiliți muncitori nu vor uita că în ziua când au voit să lupte nu pentru țări care le e cotropită, ci pentru a dobândi o viață mai bună, mai omenească, au întâlnit în fața lor nu numai tunurile cotropitorilor ci propria lor armată, în rândurile careia acum 10 ani au luptat și dansii. Atot puternică și exploatarea companiilor industriale din Transvaal au transformat ura de rasă de odinioară în ură de clasă.

Londra la 26 Ian. 1914.

Sandu Gărdhioară.

La o întorsătură de drum.

Foia partidului naționalist-democrat din România „Neamul Românesc“, întemeiat și condus de d-l N. Iorga, a intrat în anul al IX-lea al existenței sale. Ea apare acum în București, în o formă nouă, plăcută ochului.

»Neamul Românesc« în noua sa formă își face intrarea în anul al IX-lea cu un articol de fond, iscalit de d-l Iorga, în care se apreciază și caracterizează situația de azi, în asemănare cu stările ce existau cu 7 ani înainte. Atunci, la 1908. »Neamul Românesc« a găsit o lume în fierbere, în care, după nenorocirile naționale, se ridicau speranțele unor idealști și cereau înfăptuirea deplină a unei lumi nouă. Era după tulburările țărănești din 1907. D-l Iorga relevând făgăduiele, ce le făcuse atunci politicianismul, continuă în chipul următor fixând unele adevăruri din acel timp:

Erau și atunci, în Camere și în afară de Camere, multe nedreptăți, multe șovăieli, multe insuficiențe, multă corupție, multă uriciune morală și multă lașitate.

Dar atunci mai era ceva. Era un tineret curat, pornit cu bune învățături de pe băncile unei școli cinștite, doritor, în cea mai mare parte a lui, de a munci, de a suferi, de a jertfi pentru a face prin orice silințe ale unei generații întregi, România nouă a celor mai îndrăznețe visuri.

Era o literatură tânără; adevărată, serioasă, cu simț de răspundere, omenească, națională. Erau oameni de talent cari, și a doua zi după »Sămănătorul«, se stimau, se iubiau, se sprijiniau — cu oricâte trecătoare disidențe — fiindcă aveau

în față idealul Frumuseții veșnice și al Binelui care trebuie să se facă prin mijlocul puternic al acestei Frumuseți. Și de aci pleca zilnic asupra publicului o mare acțiune binefăcătoare.

După aceste constatări dl Iorga revine la prezent și la întorsătura de drum, accentulază, că de atunci sunt numai câțiva ani, și câte nus'au schimbat. Dar nu s'au schimbat înspre bine, ci relele se încuibă tot mai mult, tot mai cu putere. Dl Iorga face un tablou al scăderilor și greșelilor politice și sociale actuale. Ele trebuie sbiciuite și delăturate. Trebuie să se continue lupta contra acestor stări, trebuie să-și îndeplinească fiecare datoria.

Și dl Iorga deschizând din nou calea luptelor, se angajează a combate cu tărie stările rele și nesuportabile.

Tisza în audiență. După ce s'a votat în cameră alaltieri proiectele pentru recruți, Tisza a plecat la Viena, unde a fost primit în audiență la M. Sa. Semioficios se anunță, că Tisza a făcut raport M. Sale despre votarea proiectului legii de presă și a proiectului despre urcarea contingentului de recruți.

Ziarele maghiare sunt informate că la audiență s'a vorbit și de pactul cu Românii. Si non e vero...

Procesul Rutenilor. Eri s'a început la tribunalul din Sibhet procedeu de dovedire. Au fost ascultați doi martori, Markoczi și Soca. Amândoi au mărturisit la fel, că la pelerinajul din Bilca Kabalyuk a ținut o vorbire. El a zis, că capul religiozii gr. cat. e papa, al celei gr. or. Isus Cristos și Tarul Rusiei. De altă dată a decl'rat, că religionea au corupt-o preoții ruteni gr. cat. Ascultarea martorilor continuă.

Indrumări spre noi orizonturi.

— Fine. —

Ca locuitorii ai munților și dealurilor ca muntelui și pădurii noi trebuie în prima linie să dăm o bună dezvoltare culturii vitelor, apoi exploatarei sistematice a pădurilor și să punem în valoare tot felul de minerale utile ce zac nefolosite în munții noștri. De aceea am salutat cu multă bucurie că tinerii noștri au început a se înscrie multiceii la Academia de silvicultură dela Șemnitz, Viena și altele, cari după trecerea examenelor lor oficioase și făcând o practică bună la stat și pădurile comunale și la exploatarea particulare, se vor găsi cu timpul între ei tineri cu ceva capital ori cu sprijin moral și material, cari să ia parhete și păduri de exploatare în contul lor propriu — și să le exploateze cu personal român.

De altă parte însă trebuie în statele de munte poporul și tinerimea îndemnată ca să se aplice cât mai des la exploatarea pădurilor și a diferitelor industrii aneșe, ca tăietori și cioplitori de meserie, ca să nu mai vină galițieni, ruteni din Maramureș. Krainezi și Italiani ca cioplitori în munții noștri cu plăți înzecite și ai noștri să fie întrebuințați numai la încărcatul buștenilor și adunarea vreascurilor din pădurile noastre.

Un mare viitor au căile de transport pe apă, după înfăptuirea și înlesnirea mare a transportului. La acesta se aplică bucuros și Românii din Transilvania, Bucovina și Maramureș. Dar din broșura d-lui M. Anania aflăm că cei mai lipsiți oameni sunt plutașii; alcoolismul cel mai încarnat la ei se vede; ca și cu căruțașii, degenerația munteană prin ei se propagă. Debitanții de spirtoase sunt cei cari profită de tot, și cari ca ciupercile răsar în calea plutașilor. Câștigă însă pe urma lor enorm proprietari și antreprenorii de păduri prin apele minime de transport.

Vin plutele din Bucovina la Galați pe distanță de peste 3000 km. și costă transportul unui metru cubic de lem-nărie 2,50—3,0 lei.

Trunchiul de brad resleți se scobor pe Lotru până la gura Lotrului și de-acolo legați în plute se transportă pe Olt în jos și pe Dunăre până la

Giurgiu. Scoborarea cu plutele dela Lotru la Giurgiu costă 3 lei de metru cubic. Lemnele din munții Gurghuliu de pe la Toplita, legați cu plutele de pe Mureș, ajung până pe la Seghedin și duc pe ele sare, bucate și lemne de foc ca încărcătură ieftină deosebită.

Plutașii din Maramureș scobor cu plutele lor pe Tisa în jos până la Seghedin. Inșă păr. I. Agărbiceanu ne spune; că aceia au pe plutele lor instalat pe jidan cu rachia lui, așa că la sosirea plutei la destinație câștigul plutașilor este deja dus pe beutură și ei abia au cu ce se înapoia acasă.

Deci foarte bine fac acei căți-va preoți și agenții Asociațiunei din Maramureș, cari au început o vie propagandă contra alcoolismului prin ținerea de conferințe cât de dese.

Ar trebui îndemnați și tinerii cu carte de prin gimnaziul și școale reale, să se îndrepte către marină, și până mai durează stările de astăzi să intre cât mai mulți în școalele de marină dela Flume, Triest, Pola, Galați etc. să lasă ca ofițeri și mecanici de marină. Nu aspirăm să scoatem deodată admiralii celebri ca Tegethoff, Nelsoni etc. dar căpitani și meteloți pentru vasele marinei comerciale române — cari să transporte și ducă produsele solului nostru ardelean pe piețele îndepărtate ale Orientului și să-i găvească debușuri noi și desfacere, și dezvoltarea ei este o problemă foarte apropiată.

Dacă România ar împreuna Oltul cu Argeșul, ar crea o cale de comunicație de prima ordine, cari făcute navigabile, Oltul cu Argeșul și cu Siretul în canale mediteraneene puternice — ar da o dezvoltare enormă traficului. Legându-se muntele cu centrele cele mai bogate, dar lipsite de material de construcții ale Țării ar veni enorm și în ajutorul nostru. Grecii din Grecia să-racă din armatori de vase și exportatori de cereale, au ajuns mare parte ei înșiși cultivători, arendași și proprietari de moși mari în România, Basarabia, Rusia meridională, etc mijlocul ei traficului între producător și consumator. Marina română abia înfăințată de câțiva ani a luat o dezvoltare deștul de frumoasă, încât deosebit de vapoarele statului s'a înfăințat o nouă societate privată »România« cu capital de 20 milioane.

Cu mijloacele de transport înlesnitate, multe materii utile din munții noștri s'ar putea pune în valoare. Oare experiența câpătată de muncitorii noștri în minele și fabricile din America, nu am putea-o utiliza și noi acasă prin deschiderea a tot felul de cariere și în industrii zecese agriculturii și silviculturii mari și mici cu concursul băncilor noastre?

Ne ar trebui însă o statistică completă despre muncitorii noștri aplicați acasă în minele și uzinele statului și particulare: câți sunt și ce plăți au în raport cu cei străini.

Ion de pe Văcărea.

Maniere ungurești. În fișula din Cluj »Ujság« Dr. Kalmár scrie un articol contra pactului cu Românii. Furia și-o îndreaptă în special asupra articolelor savantului nostru d-l D. A. Xenopol, publicați de curând în »Gazeta«. Intre altele zice cu spume la gură:

— E de mirat, că procurorii nu calcă în picioare — intestinele aceluia ziar valah....

De, compatrioți! manierați!

Externe. O telegramă din Berlin anunță, că prim-ministrul Greciei a vizitat în timpul petrecerii sale în Berlin pe prințul de Wied. Se crede, că această vizită va avea drept urmare aplanarea diferendelor ivite între Grecia și Albania.

— Din Londra vine știrea, că Franța și Rusia au aderat la proiectul Angliei în ce privește insulele egeice.

ȘTIRI.

— 17 Ianuarie 1914.

Știri din România. Ministrul lucrărilor publice a acordat suma de un milion lei pentru cumpărarea unui vapor de pasageri, care să facă curse între Constanța și Balic.

— Misiunea militară română, în cap cu d-l general Hârjeu, care a fost

la Petersburg să reprezinte pe M. S. Regele la inaugurarea monumentului...

— La ministerul de război se studiază chestiunea reorganizării școlii de marină la Constanța...

— Mascagni, celebrul compozitor al „Cavaleriei rusticane” va sosi în luna Februarie la București...

— De asemenea a fost angajat pentru două concerte celebrul cântăreț Slezak, dela opera din Viena.

Conferință despre Carmen Sylva. Din Turda ni se scrie, că d. l. prof. Gavril Precup va ține Duminecă în 1 Febr. n. în Turda o conferință despre Carmen Sylva...

Proiecte de căsătorie la Curtea regală română. Vizita la Peterburg, pe care ziarul rusesc „Rijecic” spune că o va face pe la sfârșitul săptămânii viitoare...

Pe de altă parte ziarele bucureștene „Adevărul” și „Dimineața” publică următoarea informație despre logodna principesei Elisabeta a României...

In cele mai autorizate cercuri politice și diplomatice se dă ca sigură apropiata logodnă a principesei Elisabeta a României cu Diadocul Greciei...

Principele George, diadocul Greciei, s'a născut în 7 Iulie 1890. Are deci vârsta de 23 de ani. A trăit și în Germania unde și-a completat educația militară...

D-nul A. D. Xenopol — după cum suntem informați — a fost ales membru în comitetul de direcțiune al „Marilor Societăți de sociologie” din Paris...

Dr. N. Oncu. Primim din Arad vestea, că toate instituțiile românești de acolo au arborat drapelul negru...

Spargere la consulatul englez din Petersburg. Alaltaeri s'ara niște spargători au spart și au pătruns în localurile consulatului englez din Petersburg...

„Tango”, „tatao”, „fakuen”. Evorba ca pe sărbătorile Paștilor să abia loc la Paris, un congres internațional al celor mai vestiți măștri de dans ai statelor Europei...

Ziarist provocat la duel de generalul Kuropatkin. Numele Kuropatkin e cunoscut celortoți încă din timpul războiului ruso-japonez...

Adevărul dans tango nu e necuviincios și nici scandalos, numai în cazul acela poate fi necuviincios când măștrii lui sunt prea exagerate...

După părerea acestui maestru de dans, atracția publicului față de tango e în creștere și cauza o atribuie faptului că la orizont își fac apariția alte două dansuri noi: „tatao” și „fakuen”...

Din Budila ni se scrie: Dumineca de 12 Ian. v. a. c. a fost o adevărată zi de sărbătoare pentru credincioșii comunei Budila...

Cercul de băști și de fetițe din Brașov, în ședința sa ținută în 16/29 I. c., precum aflăm, a decis să contribuie cu suma de 600 de coroane pentru zidirea seminarului teologic-pedagogic din Sibiu...

Locuri fundaționale din „fundațiunea patriotică”. De la magistratul orașului primim spre publicare următorul aviz: Din fundațiunea patriotică sunt de a se împărți la indivizi...

Pentru masa studenților români s'au mai făcut următoarele contribuții: Pe lista de colecție nr. 78 (colectant: Ion Moarăș din cl. VIII gimn.) din Dârste: Andreiu Moarăș 2 cor.

Pe lista de colecție nr. 227 (Colectant: Max Bulum, școlar cl. II reală) Herman Bijum Moinești 3 lei, Herman Choder Moinești 1 leu.

Reforme în China. Din China sosește știrea despre introducerea unor noi reforme. Tânăra republică părește să se gândească să stabilească un sistem de învățământ european...

Se întâmplă însă, că de multe ori contractul legat între cele două femei pentru căsătorirea fiilor lor, se zădărește, caei dacă soartea voină ca ambele femei să nască fete sau ambele să aibă feteori, e natural, că în acest caz nu se mai poate face căsătoria legată prin contract.

Regele Nichita la Roma. O telegramă din „Cemge” arată, că regele Nichita al Muntenegrului e hotărât să viziteze la primăvară perechea regală italiană, adică pe fiica și gherele sale Regina Mihaela și prințesa Elena...

Catastrofă în biserică. Din Lisabona se anunță, că în orașul spaniol Esmoroc s'a prăbușit podul unei biserici în decursul serviciului duminiceesc.

Redactorul Menciow dela „Novoje Vremia”. Motivul e un folioteon al lui Menciow, prin care critica tactica generalului amintit în războiul ruso-japonez...

Din Brașov și țara-Barsei. „Cooperativa” din Șcheii Brașovului. Ni se comunică că tribunalul comercial, din loc a aprobat s'atute tovârșiei de consum „Cooperativa” din Șcheii-Brașovului sub Nr. 92/1914...

După cât anunță însă ziarul „Utro Rosy”, chestiunea nu e până acum apianată de oarece Kuropatkin nu primește scuzele ci vrea să se bată.

Corpusul învățătoresc dela școala primară centr. rom. gr. or. din Brașov, în ședința sa ținută în 16/29 I. c., precum aflăm, a decis să contribuie cu suma de 600 de coroane pentru zidirea seminarului teologic-pedagogic din Sibiu...

Concurs. Pentru schițe și planuri de zidire pe seama școlii comerciale superioare gr. or. române din Brassó-Brașov se publică concurs cu premii. Programul de zidire, planul de situațiune și condițiile de concurs...

Diferențele, cari s'au ivit în anul societății „Petru Maior” par a fi delimitate de multă vreme. De prezent domnește cea mai perfectă armonie între membrii ei.

Din partea conducerii societății află că, petrecerea ce-o proiectează societatea în luna Faur promise a fi una dintre cele mai splendide dintre câte s'au ținut...

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Serbarea hramului școlar în Zărnești. Ni se scrie: în ziua sf. Ioan Botezătorului — hramul școlii gr. or. române din Zărnești — corpul învățătoresc a aranjat o frumoasă festivitate școlară...

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Dr. Eufrosina Al. Pop și dl. Manole M. Tabacu își vor celebra cununia religioasă Duminecă, în 19 Ian. st. v. (1 Febr. st. n.) în biserica „St. Arhanghelic” din Târungeri.

Viena 30 Ian. Unele ziare de aci sunt informate că în întrederea pe care a avut-o Tisza cu contele Berchtold a format obiect de discuție și chestia interviului contelui Czernin...

Londra 30 Ian. Consiliul superior al băncii engleze a scăzut scontul dela 4 la 3%. Hotărârea consiliului a produs în piața de bani mare bucurie.

Viena 30 Ian. Din Paris sosește știrea, că și banca Franței a scăzut scontul dela 4 la 3 1/2. O scădere a scontului se așteaptă în curând și la banca din Berlin și la cea austro-ungară.

București 30 Ian. Ziarele de aci au încă așteptat contelui Tisza în legătură cu chestiunea Czernin. Ziarele sunt de părere că numai prin amovarea lui Czernin din postul său poate să fie liniștită opinia publică maghiară.

Berlin 30 Ian. Cu prilejul vizitei, pe care a făcut-o ieri principelui de Wied, prim-ministrul Venzelose a felicitat pe principe la candidatura sa pe tronul Albaniei și i-a asigurat de sentimentele amicale ale Greciei față de Albania.

POSTA REDACTIVĂ. A. Cum se vede, nu ghicesti persoana care ne-a scris. De aceea adăm de bine a noastră publica. Proprietar: Tip. A. Mureșanu: „Branișce & Comp” Redactor responsabil: Ioan Hrtol.

Dr. Stefan Albu specialist în boale femești și mamos, fost prim asistent la clinica de femei și școala de moașe, fost intern al clinicii Bum din Berlin. Ordinează a. m. 11-12. d. a. 3-5. Brașov, Strada Porții Nr. 14. Telefon 5-95. (3 6)

BERE de culoare deschisă și neagră în sticle din bețării. „Trei stejari”. Sticlele se umple cu cea mai mare acuratețe. Sunătoarea acestor bere îndreptățite renunțăm ce se bucura în toate sraturile societății. Se capătă în prăvălii, cafenele și la Depozit, Blumena Strada învățătorilor 12. (9-10) Telefon 436.

Mulțăminta publică. Reununea familiilor din Bran și jur' și'a ținut petrecerea obișnuită mpreună cu „Tomboia și Concert” a li-a zi de Crăciun (în 26 Decembrie 1913).

Cu această ocaziune au binevoit a contribui cu taxe și suprasolviuri următorii: Dl. George Z. Moșoiu mare proprietar în România 80 cor. Ioan Babeș (Azuga) 10 cor. „Parsimonia” 10 cor.

Ioan VI. Enescu, Ioan Gavrilăscu paroh câte 6 cor. Georgiu Enescu paroh, Ilariu Reit paroh, frații Reit, Dr. I. Laticu, Dr. Olteanu, Dr. Negrila medic, Mayer I. vameș și Ernst Weber farmacist cu câte 5 cor. Ioan Moșoiu paroh 4-20 cor.

Dr. O. Cernea avocat, I. Ionică inginer silvic, Iacob Popa notar, N. Popovici comerc. G. Alduica, comerc. N. Pivariu, comerc. I. Culan comerc. Ax. Moșoiu, notar, Victor Moșoiu inv. Dr. C. Bone, A. Gheorghiu, familia Preșmerian, și T. Răpesciu inv. cu câte 4 cor.

Isai Enescu preot, 3-40 cor. Dr. Negrea adv. 3-20 cor. I. Aldea, N. Arțanu, N. Spănu, I. Pușcariu inv. Miron M. Tatou, I. Munteanu. N. Picu, Moise Moșoiu, Mühbacher F. Val. Pușcariu, I. Tănăsescu inv. cu câte 3 cor.

I. Vasiliu, Iosif Măndru cu câte 2-40 cor. G. Măndru, Benyovskyy V. controlor câte 2 cor. Dr. med. Iosif Pușcariu, și Iosif Gerbacea câte 1-20 cor. și George St. Voineșcu 1 cor.

In lista de contribuire pentru procurarea obiectelor de «Tomboia» in bani au contribuit:

Elena I. Moşoiu 2 cor. Eugenia Spănu, Maria Aldulea, Efrasina Keit și Maria Vasiloiu cu câte 1 cor. I. Aldea 80 fl. Maria N. Reit 60 fl. Maria I. Plotogea 60 fl. Ana G. Zichil, Reveica Moşoiu, Ana I. Anganu și Varvara Manoiu câte 40 fl. apoi cu obiecte următorii:

D-na Elisabeta Enescu un servet și 2 cești de cafea, Eleonora Enescu un pahar cu bomboane și un pahar de flori. Maria I. Enescu 2 servete, N. Popovici 2 pahare, I. Muntean 2 pahare M. Cosma 6 tărufuri de dulceață, M. Stoian 2 pahărele. D-soara Lucia Moşoiu o cutie hârtie de epistolă, M. Pivaru și Mela Runceanu câte 2 pahare.

Așadar suma intratelor e de cor. 329.60 fl.; a eștelor e de cor. 245.36 fl.; Profit curat cor. 84.24 fl. care sumă s-a depus prin d-na casieră Efrasina Keit, la «Parsimonia» spre fructificare.

Mulțumim tuturor acelor, cari prin concursul arăt moral cât și material au contribuit la reușita atât de splendidă a acestei petreceri, ne ținem de cea mai plăcută datorință de a mulțumii și pe această cale D-ilor absolvenți de teologie cari n-au cruțat nici timp și nici parale, ca prin frumosul concert dat sub patronajul «Reuniunii femeilor din Eran» ne-au făcut să trăim câteva momente plăcute.

O mulțumită specială să cuvina marului mecenat al Branului George Z. Moşoiu mare proprietar în România născut pe aceste plajuri frumoase ale Branului, la ori și ce ocaziune cu drag își aduce aminte de noi contribuind cu sute și mii de coroane pentru biserică, școli și alte instituții de cultură românească dela noi din Bran.

D-zeu să îi lungească firul vieții D-le Moşoiu ca să poți vedea, ca sămânța sămănată de d-ta în ogorul neamului nostru va aduce roade, iar noi și ur nișii noștri, cari vom culege aceste roade îți vom fi mulțumitori totdeauna.

Bran în 27/14 Ian. 1914.

Elisabeta Enescu Niçolae Runceanu
presidentă. 1-1 secretar.

A T E N Ţ I U N E ! !
100.000 oroloage!

Din cauza războiului balcanic sun silit a pune în vânzare 100.000 d oroloage din argint imitat ce magazină Anker-Remont, excelentă aşezată în Rubine, cari au fost designate pentru Turcia, pe lângă prețul de batjocură de 3 cor. bucata, 2 buc. Cor. 5-80, 5 buc. Cor. 14-10 buc. Cor. 27-.

A adar nimeni să nu lătrăscă această ocaziune de a-și comanda acest orologiu excelent și în adevăr de jumătate cinstit. Comanda numai decât pentru că în scurt timp vor fi toate vândute, și ani garanție în scris. Trimite pe lângă rambursă prin centrala de oroloage

3-8 Adolf Gelb, Krakau 150.

Ștofe de rochi
Barhent.
Boa de blană,
Manșoane
recomandă cu preț ieftin
Fritz Prediger.
47-100 Strada Porții 8.

Avis.
Carne de bou de clasa primă, boi îngreșaji Klg. dela 80 bani până la 1 c. 52 b. se capătă la

Scherfel & Cie
strada Hirscher Nr. 12. 3-3

„Sălăgeana” institut de credit și economii, societate pe acții în Jibou.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „SELĂGEANA” societate pe acții în Jibou în sensul §-ului 19 din statute, se invită la

a XVI-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Jibou la 23 Februarie st. n 1914 la 10 oare înainte de amesa în localul institutului pe lângă următoarea

Ordine de zi:

1. Constituirea biroului conform §. 25 din statute.
2. Bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere și votarea absoluturului pentru direcțiune și comitet.
3. Impărțirea profitului curat.
4. Alegerea comitetului de supraveghere pe 3 ani.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență.
6. Propuneri conform § 32 din statute.

Jibou, la 26 Ianuarie 1914.

Direcțiunea.

NB. Domnii acționari cari voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și respective documentele de plenipotență la cassa institutului până cel mult în 22 Februarie a. c. Depozitarea acțiilor se poate face și la unul din institutele membre la „Solidaritatea”

Bilanț cu 31 Decembrie 1913.

ACTIVA.		PASIVA.	
Cassa în numărare	14756.43	Capital social	310000.00
Numărare la expozitură	2494.69	Fond de rezervă	146717.21
Cassa de păstrare postală.	4936.67	Fond special de rezervă	3909.42
Bon în Giro-conto și la alte banci	3420.87	Fond de penziuni	40563.75
Efecte și alte acții dela bănci.	89650.00	Depuneri spre fructificare	597084.64
Imprumuturi pe cambii;		Reescont	445465.75
cambii de bancă	437655.76	Lombard	19000.00
cambii asig. cu hipot.	767968.00	Cont curent	5754.29
Imprumuturi hipotecare.	309946.12	Depozite de cassa	5836.30
Cassa institutului	32039.00	Dividendă neridicată	657.97
Proteste	256.50	Interese transitoare	37962.80
Anticipații	249.70	Profit curat	40471.69
	1653423.73		1653423.73

Contul Profit și Perderi

DEBIT.		CREDIT.	
Interese la depuneri	35216.95	Interese la împrumuturi pe cambii	112840.37
la fonduri	8100.50	" la " hipotecare.	30005.15
la reescont		" la efote "	3899.91
Dare: directă și comunală	10103.55	Venit la realități	21.00
la interese depuneri	3521.69	Provizioni și alte venit.	10604.17
Spese: de birou	4646.15		
salare	12197.50		
relut de curțir	1762.50		
diurne	522.00		
Pierdere la efecte			
Amortizări: din pretenziuni	4324.68		
mobiliarul tot	800.00		
Profit curat	40471.69		
	159459.60		159459.60

Jibou, la 31 Decembrie 1913.

Emeric Pop, m. p. director executiv.

Samoil Urian, m. p. contabil.

DIRECȚIUNEA:

George Pop de Băsești m. p. președinte. Vasiliu Mica, v.-preș. Teofil Dragomir. Ioan Șandor.
Mihaiu Pop, Simeon Meciu, Vasiliu Pop, Dr. Ladislau Gyurko, Andrei Cosma,

Subsemnata comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte.

Jibou (Zzibo) la 25 Ianuarie 1914.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Florian Cocian m. p. preș. Dionisie Ratiu m. p. Teodor Bohățiel m. p. Dr. Alexandru Ghetie m. p.
Clemente Pop m. p. Victor Muntean m. p., revizor expert al „Solidarității”.

Telefon Nr. 1. Strada Lungă Nr. 104.

Anunț.

Imi iau voia a aduce la cunoștința On public amator de bere că în anul 1912 am cumpărat depositul de bere de Steinbruch Budapest, ANTON KASSIK, din Strada Lungă Nr. 104 și două case Nr. 102 și 104 din Strada Lungă dela domnul Anton Kassik, privatier, după contract singur am dreptul a purta firma „ANTON KASSIK”.

Find singurul reprezentant al celei mai mari și vechi berării din Ungaria Anton Dreher, Soc A Berăria burgheză din Steinbruch Soc. A. Berăria din Capitală Soc. A. și a Berăriel Hagenmacher pot servi pe on. muștirii ca să fie mulțumiți, oferindu-Le diferite calității bune și curate de bere. Clasa primă pe lângă un serviciu punctual.

5-5 Cu toată stima

Paul Tittes

Singurul proprietar al firmei „Anton Kassik” regie-trată la tribunalul comercial.

Telefon Nr. 1. Strada Lungă Nr. 104.

Bere de Steinbruch se capătă pretutindeni.

ATENȚIUNE.

Au onșarea a aduce la cunoștința On. public ca vând mobile ce le-am transportat în Hala de mărfuri (Podu băușilor) Strada Hirscher Nr. 1, cu prețuri scăzute. Odaș de darmit modern mobilată cu prețul de 540 K. Mobile pentru bucătărie, și prânzătoriu cu prețuri foarte scăzute.

— Garantetz pentru lucru bun și solid. — 50

JOSEF GRIM

Mechanic, tâmplărie pentru zidiri, instalații interne, BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 115. — Telefon Nr. 16.

Fără capital

și nici un risc poate ori ce persoană în ori ce poziție socială să câștigă zilnic 5-20 coroane prin vânzarea de hârtii de valoare de lozuri permise de lege cari sunt notateș Monitorul Bursel oficial al Budapestei pe un o Casă de Bancă veche și renumită.

Oferte sunt a se adresa către

Effectenbank V. Budapest,

7-12 Cutia postală Nr. 78.

THEXTRA

cel mai fin extract de ceai fluid.
Bun și ieftin.

Indispensabil pentru sport și economii
Se capătă la I. L. A. Hesshaimer, Victor Schreiber, Brüder Fleischer, Julius Teutsch, drogerie, Alfred Kammer, Karl Irk's succesorii, Heinrich Petersberger, N. Grădinar, O. Jeza & Pană, Seewaldt succ 1-52 E. Mönich etc.

AVIS.

Cusătorese pricepute pentru albituri de bărbați și fetițe pentru instrucție se primesc la

FRANZ GROSS,
fabricant de albi uri, Str. Porții 4